



2021-10-14

Finansdepartementet

[fi.remissvar@regeringskansliet.se](mailto:fi.remissvar@regeringskansliet.se)

kopia till [matilda.hardange@regeringskansliet.se](mailto:matilda.hardange@regeringskansliet.se)

**Diarienummer:** Fi2021/02357

## **Remissvar på promemorian "Särskild måttfullhet vid marknadsföring av spel till konsumenterna" från Finansdepartementet.**

Svenska Postkodstiftelsen - den förmånstagare som tar emot största andel av Postkodlotteriets överskott - har tagit del av rubricerad promemoria och vill lämna svar. Vår övertygelse är klar: genomförs förslaget kommer ett, för civilsamhället, vitalt flöde av medel strypas.

### **Sammanfattningsvis anser Svenska Postkodstiftelsen**

- att det är bra att reglerna för marknadsföring av spel är stränga. Vi anser att dock att sårbara grupper kan skyddas från skadlig marknadsföring utan att möjligheten för allmännyttiga lotterier att bidra till civilsamhället tas bort.
- att förslaget att låta allmännyttiga lotterier omfattas av det strängare kravet om särskild måttfull marknadsföring strider mot riksdagens och regeringens spelpolitiska mål "att ge goda förutsättningar för allmännyttig ideell verksamhet att erhålla finansiering genom intäkter från spel". Vi anser därför att förslaget om särskilt måttfull marknadsföring bör riktas enbart mot högriskspel, om förslaget läggs fram.
- att förslaget kommer medföra långtgående negativa konsekvenser för den verksamhet Postkodstiftelsen bedriver då vår verksamhet till fullo är finansierad av lotterimedel.
- att förslaget kommer kraftigt påverka civilsamhällets handlingskraft. Civilsamhället behöver, idag mer än någonsin, fortsatt kraftfull finansiering och trycket är hårt på de finansärer som finns. Postkodlotteriets överskott är en värdefull och uppskattad källa till finansiering. En minskning av överskottet kommer få oönskade samhälleliga konsekvenser.

Vi avstyrker således förslaget så som det är utformat i promemorian.

## **Postkodstiftelsens användning av lotterimedel**

Svenska Postkodstiftelsen är en av 58 förmånstagare till Svenska Postkodlotteriet och tar varje år del av lotteriets överskott. Vi har varit förmånstagare sedan 2007 och har totalt fått ta emot 1907 miljoner kronor. Postkodstiftelsens uppdrag är att förmedla överskottet vidare till olika typer av projekt som bidrar till en positiv samhällsförändring. Vi delar Postkodlotteriets vision om att världen blir bättre genom starka ideella organisationer och har sedan starten 2007 finansierat över 700 projekt för att bidra till denna vision.

2020 erhöll vi 190 miljoner kronor från Postkodlotteriet som fördelades till 88 nya projekt samtidigt som ytterligare ca 150 projekt, finansierade av tidigare års lotteriöverskott, pågick. Postkodstiftelsen finansierar brett, ger flexibelt stöd och kan agera snabbt. Nedan kommer vi att beskriva hur vårt stöd gjort skillnad inom olika sektorer och/eller samhällsutmaningar och där vårt bidrag är mer eller mindre unikt.

## **Postkodstiftelsens bidrag till civilsamhället**

### **Särskild finansiering under pandemin**

När covid 19-pandemin bröt ut och lamslog stora delar av samhället, drabbades de grupper som redan var utsatta särskilt hårt. För att mobilisera den stora vilja att agera som civilsamhället visade på, beviljade Postkodstiftelsen särskilda projektstöd om totalt 4,4 miljoner kronor till 26 organisationer för att hjälpa de mest utsatta som drabbades hårdast av pandemin och dess konsekvenser. Vårt stöd bidrog till att äldre som inte kunde handla själva fick mat genom Skellefteå Röda Kors-krets, till förlängda öppettider hos Somaya Kvinnojour för kvinnor som utsattes för våld i hemmet, till att barn och unga med funktionsvariationer kunde fortsätta träffas fast digitalt genom Passa len, och det bidrog till att äldre, som isolerades, fick möjlighet till en smittsäker social aktivitet tack vare Muralcentralen. Det innebar också att IVA-personal, utan tillgång till en personalmatsal, kunde få vällagad och energirik mat tack vare Skyddsvärnet Göteborg.

Vi insåg tidigt under pandemin att kultur- och idrottssektorn drabbades hårt. Många små kulturaktörer hade det särskilt svårt. För att möta detta akuta behov inledde stiftelsen ett samarbete med Ideell Kulturallians genom vilket hela 216 kulturföreningar nu har fått stöd för att kunna bedriva och utveckla sin verksamhet. Denna satsning blev ett mycket viktigt komplement till statliga stöden. I Myndigheten för Kulturanalys nyutkomna rapport "Ett år med pandemin" 2021:2, så nämns att detta stöd varit viktigt för att förstå behoven hos Ideell Kulturallians medlemmar och att de egna resurserna inte varit tillräckliga för att ge organisationerna stöd under pandemin.

### **Kultursektorn**

Postkodstiftelsen, och dessförinnan systerstiftelsen Postkodlotteriets Kulturstiftelse, är en erkänt viktig källa till finansiering för kultursektorn. Årligen förmedlas ca 50 miljoner kronor av lotteriöverskottet till kulturprojekt, vilket utgör ett viktigt bidrag till ett fritt och kreativt kulturliv i Sverige och ett komplement till de statliga medlen. Till exempel har projektstöd

beviljats till il Dance Ideell Förening för att etablera regionala dansnav och stärka förutsättningarna för unga dansare över hela landet. Genom projektet "Skogen mellan oss" har lotteriöverskottet möjliggjort för Konstfrämjandet Gävleborg att skapa konst och kultur i skogsnära glesbygd som sällan eller aldrig nås av samtida konst samt även skapa långsiktiga förutsättningar för glesbygden som en kulturrik och kreativ arena. Projektstödet till Färgfabriken i Stockholm har möjliggjort ett samarbete med Virserum och Skellefteå konsthall där forskare, konstnärer och ungdomar från stad och landsbygd har sammanförts för att gemensamt forma grunden till tre olika utställningar om klimatkrisen som visas på de medverkande konsthallarna

Det senaste betänkandet från den statliga utredningen för en återstart av kulturen SOU 2021:77 lyfter behovet av långsiktig och breddad finansiering för att stärka kultursektorns förutsättningar och betonar vikten av Postkodlotteriet som alternativ finansieringskälla till kulturen. I det läge som kultursektorn befinner sig just nu vore en minskning av lotteriöverskottet således förödande och omotiverad.

### **Idrott för social förändring**

Sedan 2015 har stiftelsen aktivt arbetat för att stärka den del av civilsamhället som arbetar med idrott som ett verktyg för social förändring. Postkodstiftelsen har sedan dess förmedlat i genomsnitt mellan 10 till 15 miljoner per år till organisationer som jobbar med idrott som verktyg och är en av få finansiärer som jobbar med ett uttalat fokus att stärka denna del av civilsamhället. Organisationer som Löparakademin, Sport for Good, Gatans Lag, Futebol da Forca, Fight for Zero och Narva Boxningsklubb har tack vare vårt stöd kunnat bedriva verksamhet som bidrar till integration, minskat utanförskap, jämställdhet, flickors fortsatta idrottande samt förbättrad hälsa hos äldre. Idrottens roll för att driva samhällsförändring är en underutnyttjad resurs i Sverige med enorm potential vid fortsatt finansiering.

### **En stärkt svensk miljörelse.**

Sedan 2018 har Postkodstiftelsen beviljat totalt 35 miljoner kronor till 39 civilsamhällesorganisationer med syftet att systematiskt stärka den svenska miljörelsen. Genom projektstöd har Postkodstiftelsen bidragit till ökat miljöengagemang hos barn och unga genom möten med naturen, till förbättrade möjligheter att bevara Östersjön som ett livskraftigt och hälsosamt hav, och att förändra våra konsumtionsmönster och möjliggöra klimatsmarta hållbara val. Genom projektet "Klimatagendan" som drivs av Global Utmaning och finansieras av Postkodstiftelsen och Vinnova bidrar vi till att ta fram förslag på åtgärder för en omställning till ett hållbart Sverige med ett särskilt fokus på rollen fackförbund och studieförbund kan spela. Projektet tar fram förslag på policys för hur en omställning av Sverige kan ske och kan därmed kan hjälpa beslutsfattare att fatta rätt beslut.

Postkodstiftelsen har, enligt de miljöorganisationer som beviljats stöd, en viktig och unik roll att spela som finansiär av miljöområdet i Sverige då vi är flexibla vad gäller medfinansiering, kan agera snabbt och beviljar stöd till projekt som är svårt att söka annan finansiering för.

## Konsekvenser för det svenska civilsamhället

Om marknadsförings- och försäljningsmöjligheterna likställs med dem för alkohol skulle Postkodlotteriets lottförsäljning minska kraftigt och därmed även det årliga överskott som vi får del av. Om stödet från Postkodlotteriet skulle upphöra skulle det betyda att Postkodstiftelsen hela verksamhet skulle läggas ner och civilsamhället i Sverige skulle stå utan en viktig källa till finansiering.

Postkodstiftelsen finansierar som tidigare nämnts brett. Vi når civilsamhällesorganisationer som många andra finansiärer inte når och vi är kända för att agera snabbt, vara flexibla och vi bidrar till att identifiera, testa och skala upp lösningar på nya samhällsutmaningar. Utan lotteriöverskottet skulle finansiering av nära 100 projekt per år upphöra, färre nya lösningar på samhällsproblem skulle kunna testas och många ideella organisationer skulle inte kunna bedriva sin verksamhet. Så här uttrycker sig några av de organisationer som beviljats stöd av Postkodstiftelsen:

*Hade vi inte fått [stöd från Postkodstiftelsen] hade föreningen nog inte ens kunnat finnas kvar och åratals av arbete har gått förlorat då pandemin drabbade oss hårdare än väntat.*

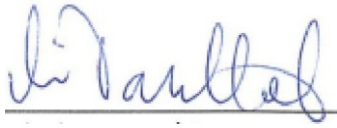
*Stödet [från Postkodstiftelsen] var avgörande för att vi överhuvudtaget skulle kunna lansera vår organisation och komma igång med insamling, marknadsföring och kunskapsspridning i Sverige.*

*[Postkodstiftelsen är] en stor finansiär som vågar satsa på organisationer och ideer som traditionella finansiärer inte vågar satsa på men som [de] efter postkods bidrag får upp ögonen för*

I det nyligen utkomna betänkande SOU 2021:77 fastslår utredningen att kultursektorn är i stort behov av en mer omfattande och långsiktig finansiering och föreslår att regeringen utreder förutsättningarna för bildandet av en kulturstiftelse för att på sikt skapa fler finansieringskällor som kan komplettera den offentliga. En konsekvens av förslaget om särskilt måttfull marknadsföring skulle medföra att en redan existerande stiftelse som genom omfattande finansiering av kultursektorn kompletterar offentliga bidrag på precis det sätt som föreslås, skulle försvinna.

Om stödet från Postkodlotteriet försvinner så hade projekt som de nedan inte kunnat genomföras. Frågan om porr och unga hade inte fått samma synlighet hos beslutsfattare, företag och allmänheten, suicidfrågan hade inte lyfts upp på flera orter i Sverige genom Suicide Zero som utbildat 302 nya volontärer på 40 orter. Organisationen Läxhjälpn hade inte kunnat etablera sig i Norrland och inte heller kunnat sprida sin verksamhet vidare till ytterligare sex kommuner. Organisationen Hälsofrämjandet hade inte nått ut till runt åttio tusen barn, unga och vuxna i fjorton kommuner. Riksdagen, intresseföreningar, politiker, kommunala tjänstemän och hälsoföretag hade inte fått ta del av Hälsofrämjandets erfarenheter.

Det finns många förlorare om förslaget om särskild måttfullhet vid marknadsföring av spel till konsumenter går igenom.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Marie Dahllöf', is written over a horizontal line.

Marie Dahllöf  
Generalsekreterare  
Svenska Postkodstiftelsen  
0730-842 869